

Motion till riksdagen 2006/07:Kr220

av Nikos Papadopoulos (s)

Tolkutbildning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om tolkutbildning.

Motivering

Utredningen om kontakttolkar lämnade förra året sitt betänkande ”Tolkutbildning – nya former och nya krav” (SOU 2005:37) till den dåvarande socialdemokratiska regeringen. Utredningen föreslår en reformerad utbildning som skall koncentreras till tre folkhögskolor. Enligt utredaren bör kvaliteten på tolkning förbättras, individens rättssäkerhet tryggas och tolkyrkets status höjas.

Utredaren vill också att Sverige går längre än EU:s minimikrav. Det innebär att ge asylsökande rätt att få sin sak prövad på ett språk som de förstår.

För många folkhögskolor har tolkutbildningen haft en stor betydelse för verksamheten. Deras elever har varit högutbildade, de använder domare som lärare och det har inte varit brist på sökande till de kortkurser och vidareutbildningar som anordnats. För vissa folkhögskolor betyder minskningen av utbildningsplatser stora ekonomiska förluster medan andra kan kompensera detta genom att erbjuda andra utbildningar. Gemensamt för de flesta är dock de positiva erfarenheter med kortare utbildningstillfällen som underlättar deltagandet i studier speciellt för vuxna med barn. Om tolkutbildningen enligt förslaget läggs på tre folkhögskolor kommer det att minska studiemöjligheter för de äldre studenter som redan bildat en familj. Långa resor och övernattningar under längre tid kommer säkerligen att minska antalet studenter vid tolkutbildningar.

Idag är antalet tolktimmar av auktoriserade tolkar fördelade ganska jämnt mellan Göteborg, Stockholm och Malmö, dvs. de orter som kommer att ha immigrationsdomstolar. Resten av tolkarna är spridda över hela landet. Med

Fel! Okänt namn på

tanke på den kommande efterfrågan av kontakttolkar bör flera utbildningar placeras i närheten av dessa städer.

Majoriteten av kontakttolkar arbetar idag i huvudsak på deltid eller på timmar och är inte auktoriserade, dvs. har inte gjort auktorisationsprov vid Kammarkollegiet. Även om behovet av tolkar har ökat räcker inte efterfrågan till en heltidssysselsättning för de flesta som arbetar inom yrket. I utredningsdirektivet från den tidigare socialdemokratiska regeringen skrivs bl.a. att ”det råder brist på tolkar med tillfredsställande kompetens, speciellt i små tolkspråk. Incitamenten för att genomgå auktorisation är idag svaga på grund av efterfrågan på auktoriserade tolkar; de är dyrare att anlita än icke-auktoriserade.” Den delen av problematiken tycks inte försvinna med utredningens förslag när man dessutom försvårar för studenter, ofta med utländsk härkomst, som flyttat till eller bildat sina familjer i Sverige. Med de möjligheter för utbildning som står till buds med kortare kurser och påbyggnadsutbildningar lär inte antalet auktoriserade kontakttolkar öka den närmaste framtiden.

Eftersom det är svårt att försörja sig som tolk idag och att utbildningsmöjligheterna föreslås minska är det ytterst tveksamt om utredningens förslag är den rätta vägen att nå fram till de intentioner som utredningsdirektivet hade. Om marknaden får styra så att myndigheterna hellre anlitar billigare, icke auktoriserade tolkar är den föreslagna reformen ett slag i luften. Om man verkligen vill ha en förändring för att öka antalet auktoriserade kontakttolkar bör man i så fall lagstiftningsvägen reglera användandet av dessa inom den offentliga verksamheten.

Stockholm den 20 oktober 2006

Nikos Papadopoulos (s)